

Tredje afsnit (Åndsforskning og materieforskning) – kapitel 2 (Sansningen fra oven og sansningen fra neden) – lektion 66

9.

Som allerede nævnt bæres livsoplevelsens to sider – stofsiden og livssiden – af hver sin særlige sanseproces eller sansemetode. Således bæres stofsiden af den metode, Martinus betegner som sansningen fra neden”, mens livssiden i modsætning hertil bæres af den metode, han betegner som “sansningen fra oven”. Og som ligeledes tidligere oplyst er netop den omstændighed, at de to sider bæres af hver sin metode en vigtig medvirkende årsag til, at de pågældende to sider indbyrdes gør sig gældende som ligefrem to forskellige verdener: en ydre og en indre. -Vi skal i det følgende gå over til at beskæftige os nærmere med de pågældende to sansemetoder.

Sansningen fra neden

10.

Ved metoden for sansning fra neden forstås som sagt den sansemetode, der giver anledning til forekomsten af livsoplevelsens stofsider. I virkeligheden er vi allerede i forvejen bekendte med denne sansemetode, idet den er identisk med den såkaldte eksterne sansning.

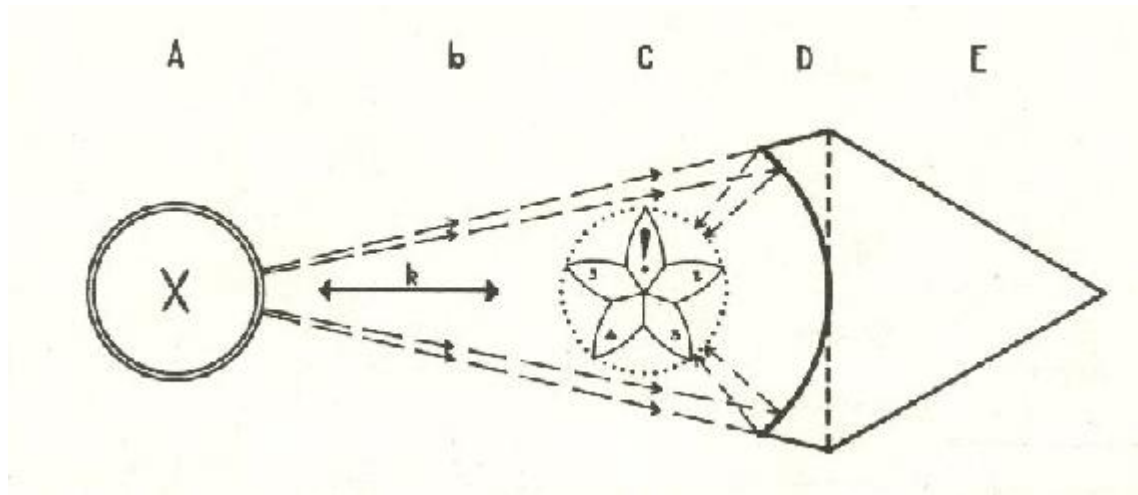
Den eksterne sansning stiftede vi første gang bekendtskab med under beskæftigelsen med lektion 18, og vor forståelse af dens natur og særlige funktionsmåde blev væsentlig uddybet under gennemgangen af perspektivprincippet (lektion 26-32). Det er nu tanken at afrunde beskrivelsen af den eksterne sansning med en redegørelse for en række vigtige detaljer, som hidtil af pædagogiske grunde har været udeladt, men som det nu er aktuelt at fremdrage, fordi de på væsentlig måde bidrager til at fuldende forståelsen af den sansemetode, livsoplevelsens stofsider skylder sin eksistens: metoden for sansning fra neden -altså den eksterne sansning.

11.

Karakteristisk for den eksterne sansning og dermed metoden for sansning fra neden er tre ting. Den tjener for det første det formål, at tilføre Jeget indtryk af den energi-og materieverden, der omgiver dets egen personlige organstruktur, og som denne organstruktur selv tilhører. Den former sig i kontakt hermed for det andet som en vekselvirkning mellem nævnte personlige organstruktur på den ene side og den omgivende energi-og materieverden på den anden side. Og den medfører som et resultat af nævnte vekselvirkning endelig for det tredje kun oplevelsen af rent emotionelle og fænomenologiske indtryk. Altså netop de indtryk, der spiller rollen som livsoplevelsens stofsider, dvs. forskellige berøringsfornemmelser (de emotionelle indtryk) samt former, farver, lys-og skyggevirksomheder, stofvirkninger, bevægelser, lyde, dufte, smagsindtryk -og størrelser!!! (de rent fænomenologiske indtryk).

Når den eksterne sansning kan resultere i så mange tilsyneladende dybt forskelligartede indtryk, som ethvert normalt konstitueret menneskes stofsideroplevelse er eksempel på, skyldes det på den ene side, at den samlede energi-og materieverden i sin egenskab af et vibrations-og bevægelsesfelt spænder over en praktisk taget uendelig skala af forskellige svingningsformer. Og på den anden side skyldes det, at Jeget i sit forsøg på at opnå sansemæssig kontakt eller berøring med det størst mulige område af denne skala har udviklet en række forskellige sansemekanismer spændende over hvert sit

svingningsområde. Disse sansemekanismer virker med andre ord på hver sin særlige måde og muliggør herigennem en korrespondance med et specielt område af den samlede verdensenergi. Og resultatet bliver for hver enkelt sansemekanismes vedkommende etableringen af en serie indtryk (for Jeget) af en nærmere bestemt karakter eller klasse, hvor indtrykkene fra de forskellige klasser indbyrdes supplerer hinanden med dannelsen af en samlet, mere eller mindre rigt detaljeret stofsideooplevelse til følge.

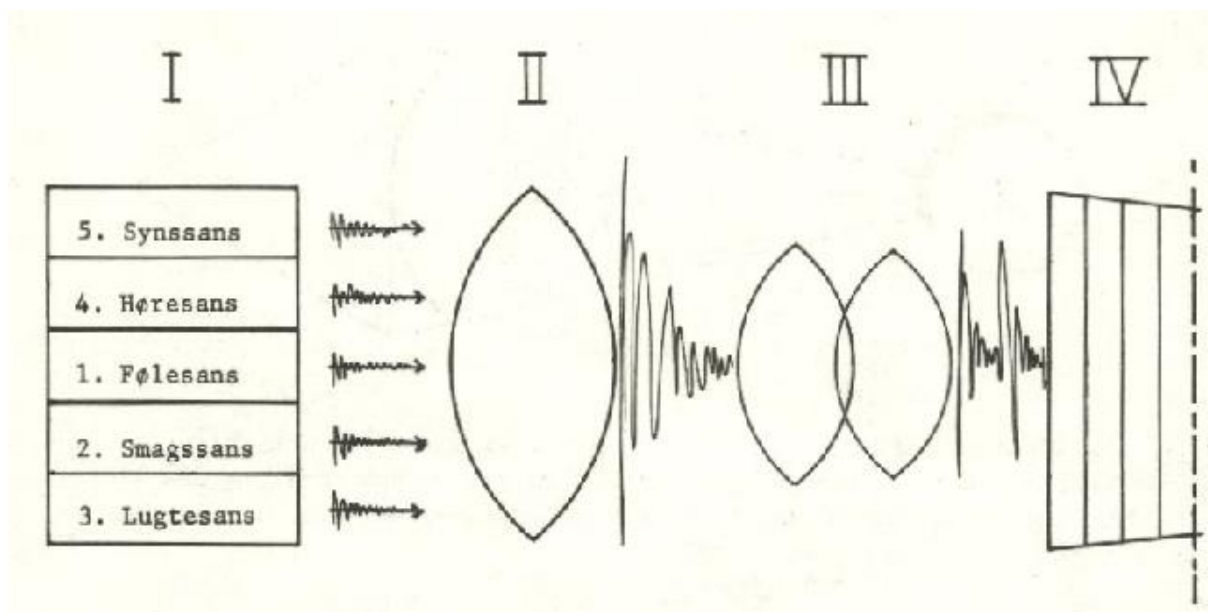
Metoden for sansning fra neden former sig som en vekselvirkning (b) mellem den ydre verdens materier (A) og Jegets personlige organstruktur (D), og den har som resultat livsoplevelsens stofsideooplevelse, fortrinsvis repræsenteret ved tilværelsens fem universelle bevægelsesarter.

-Lad os se lidt nærmere på disse sansemekanismer, der til trods for deres indbyrdes forskellige konstruktion og funktionsmåde naturligvis tilsammen danner en enhed, nemlig det eksterne sanseapparat.

12.

Fælles for det eksterne sanseapparats enkelte mekanismer er, at de består af et perifert kontaktområde og et centralt resonansområde, begge af organisk natur. Heraf kan førstnævnte være af såvel fysisk som åndelig natur, mens sidstnævnte er af rent åndelig natur.

Af hele dette eksterne sanseapparat kender mennesket som tidligere fremhævet kun det fysiske kontaktområde, der er identisk med de fysiske sanseorganer (øjne, øren, følesans mm.) med tilhørende nervebaner og hjernecentre. Fra omtalen af perspektivprincippet ved vi, at samtlige disse fysiske sanseorganer via de tilhørende hjernecentre står i forbindelse med den sjælelige strukturs følelseslegeme, således at impulser, der opstår på foranledning af sanseorganernes vekselvirkning med omverdenen, alle ledes hertil. Vi husker også, hvorledes modtagelsen af disse impulser fører til, at der i følelseslegemet opstår veldefinerede spændings- og svingningssystemer svarende til impulsernes indhold af informationer, og at disse svingningssystemer i kraft af en fælles indsats fra instinkt- og hukommelseslegemets side bringes til at korrespondere med det i overbevidsthedsregionen placerede sanseregister med det resultat, at Jeget bliver genstand for en emotionel eller fænomenologisk stofsideooplevelse -eventuelt begge dele.

Symbolskitsen udtrykker det eksterne sanseapparat som repræsenteret ved et perifert kontaktområde (mærket I) bestående af enten åndelige eller fysiske sanseorganer -eventuelt begge dele -samt et rent åndeligt resonansområde, mærket II, III og IV. Sidstnævnte består af den sjælelige strukturs følelseslegeme (II) samt sanseregisteret (IV), hvortil i anden række kommer den sjælelige strukturs instinkt-og hukommelseslegeme (III), der fungerer som forbindelsesled mellem II og IV.

Vi bemærker, at samtlige fysiske sanseorganer via deres respektive nervebaner og hjernecentre står i forbindelse med den sjælelige strukturs følelseslegeme der igen via instinkt-og hukommelseslegemet står i forbindelse med overbevidsthedsregionens sanseregister, dvs. summen af samtlige forudgående spiralafsnits erfaringsindhold. Dette kunne tyde på, at specielt følelseslegemet og sanseregisteret i forening repræsenterer det andet af det eksterne sanseapparats to hovedområder, nemlig det centrale resonansområde. Dette er da også tilfældet. Netop følelseslegemet og sanseregisteret danner tilsammen det organiske område, i hvilket samtlige perifere sanseorganer mødes, og som på grundlag af princippet genkendelse (resonans), og med givne stofsideoplevelser som resultat, bearbejder de fra periferiorganerne modtagne impulser.

Med hensyn til periferiorganerne kan disse som sagt være af såvel fysisk som åndelig natur. Foruden de fysiske periferiorganer råder Jeget nemlig også over et antal åndelige periferiorganer, dvs. sanseorganer, gennem hvilke Jeget med henblik på skabelsen af forskellige stofsideooplevelser kan vekselvirke med den åndelige materie. Dette er f.eks. af betydning i det øjeblik, den fysiske organisme rammes af den proces, vi kalder døden -men for øvrigt også under søvn og andre former for bevidstløshed.

Det er indtil nu kun spinkle oplysninger, der fra Martinus side foreligger med hensyn til de åndelige periferiorganers udformning og funktionsmåde. Det er dog blevet fremhævet, at man i hvert fald kan påregne at genfinde de fysiske periferiorganer -her naturligvis dannet i åndelig materie -således at man i den åndelige verden råder over i hvert fald de samme eksterne sansebetingelser, som er gældende i den fysiske verden; det vil altså sige, at man også i den åndelige verden er i stand til at se, høre, lugte, smage og føle eller fornemme. Ja, i virkeligheden består der et intimt samarbejde imellem de fysiske og de åndelige periferiorganer i de perioder, hvor den fysiske vågentilstand er gældende og de fysiske periferiorganer dermed fungerer, idet impulserne fra de fysiske periferiorganer under deres vej til følelseslegemet via en ikke nærmere beskrevet åndelig koblingsstruktur passerer gennem de åndelige periferiorganer. Nævnte

koblingsstruktur spiller her den rolle at sætte de åndelige perifერიorganer i stand til at modtage sanseimpulser, der allerede er tildannet af perifერიorganer, nemlig de fysiske; normalt vil det jo være de åndelige perifერიorganers opgave selv at tildanne sanseimpulser, nemlig på grundlag af vekselvirkningen med den omgivende åndelige materie.

Det fremgår allerede heraf, at også de åndelige perifერიorganer er forbundet med den sjælelige strukturs følelseslegeme, men ikke nok med det. De har ligefrem status som en integrerende del af følelseslegemet i den forstand, at de udgør organiske detaljer i dette, detaljer der frem for nogen anden organisk omstændighed sætter følelseslegemet i stand til at spille netop den rolle, der fremgår af dets navn: at føle. Således beror denne rolle i allerhøjeste grad på, at der i følelseslegemet er udviklet perifere sanseorganer, i kraft af hvilke Jeget på velkontrolleret måde kan opnå indtryk af samme følelseslegemes vekselvirkning med den omgivende energi og materie, hvilket omvendt er ensbetydende med, at følelseslegemet uden disse perifერიorganer så godt som helt ville miste sin betydning for Jeget som sanselegeme betraget. Og det katastrofale heri fremgår uden videre af den omstændighed, at livsoplevelsen da også helt vil mangle den differentierede stofs side, der er al videre sansnings grundlæggende forudsætning -det så meget mere, som de fysiske perifერიorganer i virkeligheden blot bør betragtes som fysiske forlængelser af de åndelige perifერიorganer.

13.

Det viser sig altså, at det levende væsens perifere sanseorganer -specielt hvad angår de åndelige - udgør integrerende dele af den sjælelige strukturs følelseslegeme. De udgør simpelt hen mekanismer, gennem hvilke Jeget på forskellig måde kan opnå føling med et nærmere bestemt udsnit af det samlede energi-og materiocean, hvilket vil sige, at de forskellige perifere sanseorganer er udtryk for tilsvarende forskellige måder at føle på ! ! ! Således er følesansen en af disse måder, smagssansen en anden, lugtesansen en tredje, hørelsen en fjerde og synet en femte (ligevægtssansen må enten betragtes som en sjette, eller henregnes til den første).

Nu er det jo ikke almindeligt at betragte f.eks. syn og hørelse som eksempler på dette at føle, men det er blot én af de mange nye ting, Martinus verdensbillede ved sin klarhed tilskynder mennesket til at indstille sig på. I denne forbindelse understreger Martinus, at der i verdensaltet gives praktisk taget uendeligt mange forskellige måder at føle på. For perifere sanseorganer kan opbygges på vidt forskellig måde, ligesom de kan bringes til at korrespondere med helt andre svingningsområder af den samlede verdensenergi, end der er gældende for f.eks. menneskets vedkommende, og resultatet bliver en livsoplevelse, der med hensyn til sin stofs side mere eller mindre afviger fra den, mennesket kender til. Ja, så meget kan det afvige, at mennesket slet ikke er i stand til at danne sig forestillinger derom, simpelthen fordi der så godt som ingen beslægtede træk findes. Hvordan skal mennesket f.eks. kunne forestille sig en livsoplevelse, der med hensyn til sin stofs side kun har det til fælles med menneskets stofs sideoplevelse, at der forekommer behags-og ubehagsmomenter, men som herudover bygger på ganske andre kategorier af sansedata end syn, lugt, smag og hørelse. Og dog er sådanne dybt afvigende stofs sideeksempler på ingen måde nogen sjældenhed, tværtimod! Bl.a. gælder de som noget helt obligatorisk for hvert af de syv kosmiske organismeprincipers vedkommende, dvs. elementarpartiklens, cellens, organets, organismens, planetens, solsystemets og mælkevejsystemets. Samtlige disse organismeprinciper betjener sig af indbyrdes vidt forskellige perifere sansemetoder, der så at sige intet har med hinanden at gøre ud over dette, at livsoplevelsen altid vil omfatte behags-og ubehagsmomenter. Og dertil kan en uendelighed af variationer gøre sig gældende inden for de rammer, hvert enkelt organismeprincip afstikker. For at få indtryk heraf behøver vi blot at indstille os på forskellen mellem f.eks. et menneskes, en myres, en sommerfugls, en guldsmeds og en flagermus udrustning af perifere sanseorganer. Men dette, at der består så omfattende muligheder for at variere de perifere sanseorganer og dermed livsoplevelsens stofs side, er jo i virkeligheden blot et strålende

udsagn og vidnesbyrd om, at Martinus har ret, når han hævder, at det i al evighed uden vanskelighed vil kunne lade sig gøre at forny det levende væsens livsoplevelse effektivt.

14.

Mennesket må altså til at indstille sig på, at dets almindeligt anerkendte fem sanser i virkeligheden er udtryk for fem radikalt forskellige måder at føle på, dvs. er fem forskellige variationer over det samme tema. Men hvordan går det egentlig til rent praktisk, at dette at føle kan forme sig på så forskellige måder, som f.eks. blot dette at se og høre er udtryk for. For det kan da ikke bero på selve de perifere sanseorganer alene. Nej, det kan det ikke, og det gør det heller ikke, selv om disses rolle er meget væsentlig. Størst betydning har nemlig selve følelseslegemet, hvortil kommer betydningen af følelseslegemets korrespondance med sanseregisteret i overbevidsthedsregionen, hvilket i det følgende spinkelt skal søges anskueliggjort.

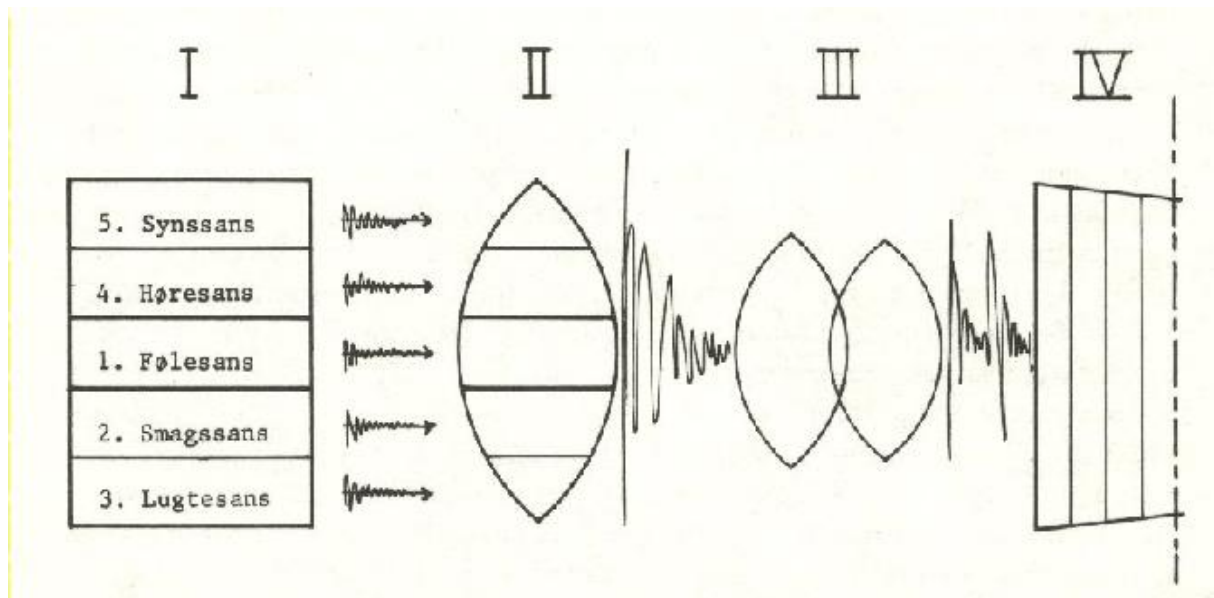
Et grundlæggende synspunkt fra Martinus side er dette, at det levende væsens forskellige perifere sanseorganer med hensyn til deres udformning og funktionsmåde må ses som udslag af nærmere bestemte dispositioner eller tilstande, som råder i selve følelseslegemet, akkurat som blade, blomster og frugter på et træ må ses som udslag af dette træs indre konstitution og egenart. De perifere sanseorganer må med andre ord betragtes som "skud" eller udløbere af følelseslegemet. Dette gælder først og fremmest med hensyn til de åndelige periferiorganer, der som allerede oplyst ligefrem udgør organiske dele af dette legeme. Men det gælder også for de fysiske periferiorganers vedkommende, idet disse som ligeledes antydnet blot udgør fysiske forlængelser eller fortsættelser af de åndelige periferiorganer.

Der er indtil nu ikke fra Martinus side i nærmere enkeltheder gjort rede for, hvilke omstændigheder i følelseslegemet, det er, der bestemmer, hvilke perifere sanseorganer der bringes til udvikling, hvilket understreger, at vi med hensyn til hele dette emne befinder os i grænseområdet af de oplysninger, Martinus verdensbillede foreløbigt stiller til rådighed. Det understreges dog klart, at der er tale om en udnyttelse af indre forudsætninger, nemlig gennem en tilrettelægning af nærmere bestemte organiske dispositioner. Denne tilrettelægning har (jævnfør analyserne i lektion 58-61) fundet sted i det foregående spiralkredsløbs visdomsrige og guddommelige verden, og naturligvis under hensyntagen til det forude ventende ny organismepincips særlige natur og forudsætninger. Lige så klart fremhæves det, at omtalte tilrettelægning er sket i forståelse af den specielle fysiske natur, der for hvert enkelt individ med tiden ville blive gældende under passagen af det kommende ny spiralafsnit, nemlig således at forstå, at der for det første er sket en tilrettelægning af sanseorganer med både størst mulig spændvidde og størst mulige relevans til denne fysiske natur, ligesom man omvendt har kalkuleret med denne fysiske natur som et system af stimuli, der effektivt kunne provokere de tilrettelagte dispositioner til praktisk udfoldelse. For menneskets vedkommende har man således i sin tid f.eks. kalkuleret med de elektromagnetiske lysbølger som et stimuli, der i tidens fylde kunne provokere den tilrettelagte synssans til udfoldelse, og med lufthavets vibrationer som et stimuli, der kunne kalde den tilrettelagte høresans til live, og således fremdeles for de forskellige perifere sanseområders vedkommende. -Det kan for øvrigt ikke udelukkes, at der oprindeligt er tilrettelagt flere sansedispositioner, end der praktisk kommer til udfoldelse, eller som i hvert fald hidtil er kommet til udfoldelse (tænk f.eks. på, at mange dyr på synssansens område ikke er nået frem til at kunne registrere farver).

De perifere sanseorganer må altså ses som en frugt af samspillet mellem kræfterne i den fysiske natur og de tilrettelagte dispositioner i følelseslegemet, hvor sidstnævnte naturligvis må anses som de primære faktorer, idet de betegner forudsætningen for, at førstnævnte kan få lejlighed til at gøre sig gældende.

15.

Hvad netop angår de omtalte dispositioner i følelseslegemet indses det sikkert uden videre, at disse må tilskrives status som noget andet og mere i det øjeblik, regulære perifere sanseorganer er kommet til udvikling. Da er der ikke længere grundlag for blot at tale om dispositioner, hvorimod man må tale om faktiske sansestrukturer, og ydermere om et antal sansestrukturer, der svarer til det kategorimæssige antal af foreliggende perifere sanseorganer; det vil som bekendt for menneskets vedkommende sige fem: følesans, smag, lugt, hørelse og syn.

Samme symbolskitse som på tidligere ovenfor, men her med tydelig markering af følelseslegemets fem sansesfærer (redegørelse for sansesfærernes nummerering følger i lektion 67).

Man må altså forestille sig, at følelseslegemet i menneskets tilfælde som grundlag eller udgangspunkt for de perifere sanseområder eksisterer som opdelt i fem sanseregioner eller sansesfærer, hvor hver af disse er rodfastning for et af de perifere sanseområder. Der vil i overensstemmelse hermed være grundlag for at tale om 1) en følesfære, 2) en smagssfære, 3) en lugtesfære, 4) en høresfære og 5) en synssfære. Heraf vil den første sfære, følesfæren, på grund af sin store betydning for det egentlige følelsesliv med dets mangfoldighed af mentale stemninger (lektion 12) dog fremover blive omtalt som den emotionelle sfære.

Det skal nu straks betones, at vi med disse følelseslegemets sansesfærer er i berøring med en årsag til menneskets kategorisk forskellige måder at "føle" på, der hvad betydning angår langt overtrumfer betydningen af de perifere sanseorganer. Mens nemlig de perifere sanseorganer i virkeligheden blot har til opgave at udnytte vekselvirkningen med et nærmere bestemt svingningsområde af det samlede materiocean til fordel for skabelsen af en serie hensigtsmæssigt udformede sanseimpulser af elektrisk natur, er det sansesfærernes opgave at omsætte disse sanseimpulser til kategorisk forskellige emotionelle og fænomenologiske indtryk af rent subjektiv natur, altså til berørings, varme/kulde-og smerte/vellystindtryk for at tage nogle af de emotionelle muligheder, samt til smagsindtryk, lugteindtryk, høreindtryk og synsindtryk for at nævne det rent fænomenologiske områdes principielle muligheder. Det er kort sagt sansesfærernes opgave at omsætte de fra periferiorganerne ankommende sanseimpulser til livsoplevelsens stofside, der som bekendt er af rent subjektiv natur. Hvordan følelseslegemet i praksis løser denne opgave foreligger der hidtil fra Martinus side ingen detaljeret redegørelse for. Af analyserne vedrørende perspektivprincippet fremgår det dog klart, at sanseregisteret i overbevidsthedsregionen spiller en medvirkende rolle af

afgørende natur. Gennem instinkt-og hukommelseslegemet står samtlige følelseslegemets fem sansesfærer i forbindelse med sanseregisterets uendelige sum af sansehorisonter, hvilke, som det vil huskes, på basis af princippet genkendelse (resonans) danner grundlag for Jegets opfattelse af begrebet "størrelser". I lighed med al anden form for oplevelse er imidlertid størrelser rent subjektive faktorer, og det er ofte fra Martinus side blevet fremhævet, at der består et indre kosmisk slægtskab mellem det, vi opfatter som størrelser, og det, vi opfatter som farver, lyde, toner og smagsindtryk m.m. Farver, lyde, toner og lignende er i virkeligheden blot andre måder at opleve "størrelser" på, hvilket straks understreger, at sanseregisteret også for disse oplevelsesformers vedkommende spiller en afgørende rolle. Denne udtalelse fra Martinus side må ses på baggrund af det grundlæggende synspunkt, at alt, hvad der optræder i livsoplevelsen, enten direkte eller indirekte er identisk med bevægelse jævnfør sætningen: bevægelse er al oplevelses grundsubstans (lektion4). Og med hensyn til bevægelsen er denne jo frem for alt kendetegnet ved kvantitative træk -altså størrelsesmæssige træk. Men ikke desto mindre opleves i en lang række tilfælde bevægelserne som noget helt andet, nemlig som stof-og strukturvirkninger, som lyde, farver, toner m.m. Dette sker takket være sanseregisteret, idet dette igennem sin tilknytning til Jeget danner grundlag for en subjektiv fortolkning af de kvantitative informationer, der fra de perifere sanseorganer ledes til følelseslegemets forskellige sansesfærer.

Det er som sagt disse sansesfærer, man må tillægge hovedansvaret for, at mennesket jævnfør sine fem sanser er i stand til at føle på så højst forskellig måde, som tilfældet er. Men det må samtidig stærkt fremhæves, at denne præstation jævnfør det nyligt nævnte absolut ikke var mulig uden gennem et samarbejde med sanseregisteret, hvad enten dette samarbejde så former sig på den måde, at de forskellige sansesfærer står i forbindelse med bestemte, "langsgående" spaltninger eller lag i sanseregisteret (f.eks. repræsenterede ved tilværelsesplanerne), eller de derimod står i forbindelse med en eller flere bestemte sektioner -en slags oktaver -af den samlede række sansehorisonter. Herom foreligger der endnu ikke fra Martinus side nogen indgående redegørelse. Man kan håbe på, at supplerende oplysninger vil komme til udtryk i det symbolværk, Martinus netop for tiden så intenst har under skabelse; og man kan håbe på bidrag fra en kommende fordomsfri og metafysisk indstillet naturvidenskab. For der er ingen tvivl om, at en empirisk forskning med udgangspunkt i de centrale oplysninger, Martinus verdensbillede her på dette område allerede i dag stiller til rådighed, i høj grad vil have mulighed for at gøre sig gældende og bl.a. være i stand til at kaste forklarende lys over bestående problemer. F.eks. er det let at se, at der ville kunne drages en højst frugtbar rigdom af slutninger, hvis det -naturligvis under hensyntagen til den strengeste humanitære etik -kunne lade sig gøre at udvikle en teknik, gennem hvilken det temporært blev muligt at "afspore" sanseimpulserne fra de forskellige perifere sanseorganer, således at de blev ledet til ikke-relevante hjernecentre og herfra videre til tilsvarende ikke-relevante sansesfærer i følelseslegemet -altså hvis man f.eks. kunne lede sanseimpulserne fra ørerne til synscenteret og omvendt: impulserne fra øjnene til hørecenteret. Forsøg af denne art vil uden for al tvivl vise sig velegnede til at kaste højst værdifuldt lys over dels de enkelte sansesfærers indretning og funktionsmåde i følelseslegemet og dels vekselvirkningen mellem de forskellige sansesfærer på den ene side og sanseregisteret på den anden side, hvilket naturligvis i høj grad vil bidrage til at øge forståelsen af, hvori forskellen på f.eks. det at se og høre dybest set består, trods det, at der i begge tilfælde er tale om eksempler på dette at føle. Og en øget forståelse heraf vil selvfølgelig atter i sidste instans være ensbetydende med et stærkt forøget indblik i selve stofsidens gådefulde, kosmiske natur, selvom en fuldstændig gennemtrængning af dette problemområdes sidste slør sikkert kun lader sig gennemføre på grundlag af et personligt herredømme over tilværelsens intuitionsenergi.

16.

Som noget yderst vigtigt står det os hermed klart, at livsoplevelsens stofside med dens væld af

emotionelle og fænomenologiske data dybest set er et produkt af Jegets evne til i videste forstand at kunne føle, og at denne evne i praksis bæres af en kompliceret sansemekanisme bestående af 1) den sjælelige strukturs følelseslegeme, 2) overbevidsthedsregionens sanseregister samt 3) et større eller mindre antal perifere sanseorganer af forskellig udviklingsgrad, hvortil i anden række kommer den sjælelige strukturs instinkt-og hukommelseslegeme i deres egenskab af impulsformidlende forbindelsesled mellem følelseslegemet og sanseregisteret. I samme forbindelse står det os klart, at netop denne sansemekanisme svarer til det, vi hidtil har lært at kende som det eksterne sanseapparat: grundlaget for den såkaldte eksterne sansning, eller som Martinus udtrykker det: metoden for sansning fra neden.

Hovedprincippet i denne sansemetode er altså dette på grundlag af vekselvirkning mellem egenenergi og fremmedenergi at føle, samt at udnytte de heraf affødte objektive sanseimpulser til fordel for en produktion af subjektive stofsidedtryk af såvel emotionel som fænomenologisk karakter.

Det tager os ikke lang tid at opdage, at denne sansemetode i renkultur svarer til, hvad vi allerede i lektion 5. lærte at kende som Jegets indadrettede aktivitet. Hvad der kendetegnede denne var nemlig en procesgang, der med udgangspunkt i den ydre materie havde retning mod Jeget. Tager man nu hensyn til, at Jeget udgør det treenige princip og dermed det levende væsens højeste funktionelle instans, mens i modsætning hertil materien som udtryk for formernes verden udgør samme princip laveste funktionelle instans, forstås det, hvorfor Martinus som betegnelse for den eksterne sansning lige akkurat har valgt udtrykket: metoden for sansning fra neden. Thi foruden rent billedligt at kunne betegnes som en indadrettet aktivitet, lader denne sansemetode sig med nøjagtigt den samme berettigelse betegne som en opadrettet aktivitet. Tager man hertil i betragtning, at omtalte sansemetode som resultat har livsoplevelsens stofsider, der i forhold til livssiden må siges at være en af lavere og mere elementær natur, øjnes endnu en vægtig bevæggrund for Martinus valg af udtrykket: metoden for sansning fra neden.

Spørgsmål til lektion 66.

1. Svarer metoden for sansning fra neden og den såkaldte eksterne sansning til hinanden?
2. Hvilke tre generaltræk kendetegner metoden for sansning fra neden?
3. Hvad er de to væsentligste grunde til, at sansningen fra neden medfører så vidt forskellige indtryk, som tilfældet er?
4. Ved hvilke to principielle hovedområder, er det eksterne sanseapparat repræsenteret?
5. Hvorledes forholder de ovennævnte to hovedområder sig til henholdsvis den åndelige og den fysiske verden?
6. Igen et spørgsmål vedr. de to hovedområder: a) ved hvilket er disse to hovedområder i praksis repræsenteret?
7. Kan man tale om, at de åndelige periferiorganer udgør organiske dele af den sjælelige strukturs følelseslegeme?
8. Kan man tale om, at de forskellige måder at sanse eksternt på, er udtryk for forskellige måder at føle på?

9. Kan ekstern sansning tænkes at foregå efter fuldstændigt andre retningslinier, end der er gældende for mennesket?

10. a) Er der grundlag for at tale om de perifere sanseorganer som udløbere af den sjælelige strukturs følelseslegeme, og b) i bekræftende fald: er dette udtryk for, at selve følelseslegemet som sanselegeme betragtet fremviser en strukturel opdeling?

11. I bekræftende fald af spørgsmål 10 b: gør nærmere rede for denne opdeling i menneskets tilfælde.

12. Hvad forstås ved "den emotionelle sfære"?

13. Består der kosmisk set noget slægtskab mellem dette at opleve en størrelse og dette at opleve en tone eller en farve?

Løsningen til lektion 65's opgavetillæg

1. Læren om det levende væsens forudsætninger for at erkende virkeligheden.

2. Deri, at det kan opleve.

3. Intet.

4. Ingen udover den gennem fortsat livsoplevelse at udvide grænserne for livsoplevelsens verden.

5. a) Ja, b) Ja, c), Ja.

6. Den vil ligeledes ophæves, idet dens eksistens afhænger af Jegets eksistens.

7. a) Ved sådanne effekter, som beror på de 5 universelle bevægelsesarter -her først og fremmest stofvirkninger. b) ved sådanne, som bygger på de 6 kosmiske underbevidstheds grundenergier i disses egenskab af kvalitative bevægelsesarter; det vil f.eks. sige begreber, hensigter, meninger, evner m.m.

8. I forhold til hinanden indbyrdes.

9. Nej, fordi organismerne i alle tilfælde kun kendes i form af deres optræden i vor livsoplevelse.

10. Stofsiden svarer til den fysiske verden og dermed den ydre verden. Livssiden derimod til den åndelige og dermed den indre verden.

11. Stofsiden bæres af metoden for sansning fra neden, medens livssiden bæres af metoden for sansning fra oven.

12. Fordi stofsiden består af anskuelige faktorer, der lader sig opfatte umiddelbart, hvorimod livssiden består af uanskuelige faktorer, der kun lader sig opfatte på grundlag af en udtydning af stofsiden.

13. Ja, de udgør et to-enigt princip.

14. Nej.

P. B. -J.

NB. Disse svar er godkendt af Martinus